

Obsah

Předmluva

Fibromyalgie a chronický únavový syndrom (Z. Hrnčíř)	1
1 Fibromyalgie	2
1.1 Etiopatogenetické poznámky o FM	2
1.2 Klinický obraz	2
1.3 Doplnková a laboratorní vyšetření	5
1.4 Stanovení diagnózy a diferenciální diagnostika	5
1.5 Průběh a prognóza	6
1.6 Principy a léčba	6
2 Chronický únavový syndrom	7
2.1 Klinický obraz	7
2.2 Diagnóza	8
2.3 Prognóza a léčba	9
Antifosfolipidový syndrom (C. Dostál)	11
1 Úvod	11
2 Klasifikace	11
3 Historické základy a etiologie	14
4 Antikoagulační mechanismus antifosfolipidových protilátek	14
5 Průkaz aPL	16
5.1 Průkaz LA	16
5.2 Průkaz aCL	17
6 Klinické příznaky	17
6.1 Trombóza	17
6.2 Opakované potraty	18
6.3 Trombocytopenie	18
6.4 Další klinické příznaky	18
7 Patogenetické mechanismy	19
7.1 Současné koncepce	19
7.2 Modely na zvířeti	19
8 Léčení	19
Diagnostika a terapie osteoporózy (J. Hrba)	25
1 Definice a vymezení pojmu	25
2 Vývoj křivky kostní hmoty	26
3 Druhy osteoporózy	28
4 Klinické projevy	29
5 Diagnostika	29
6 Prevence a léčba	30
Novější pohledy na diagnostiku a léčbu lymeské boreliózy (H. Dejmková)	39
1 Úvod	39

2	Etiopatogeneze	39
3	Klinický obraz	40
3.1	Stadia lymeské boreliózy	40
3.1.1	První stadium	40
3.1.2	Druhé stadium	40
3.1.3	Třetí stadium	41
3.2	Kloubní projevy lymeské boreliózy	41
3.2.1	Lymeská artritida	41
3.2.2	Rozdělení kloubních příznaků v závislosti na trvání LB	41
4	Laboratorní průkaz infekce	42
4.1	Metody laboratorního průkazu infekce	42
4.2	Racionální přístupy hodnocení výsledků sérologických testů	43
5	Doporučená diagnostická kritéria Lb	44
6	Terapie	45
6.1	Standardní ATB schéma dle stadia onemocnění	45
6.1.1	Schéma terapie pro dospělé nemocné	45
6.1.2	Schéma terapie pro dětské pacienty	45
6.2	Nestandardní ATB postupy	46
6.3	Léčba pacientů s perzistujícími symptomy LB po terapii	46
Novinky v diagnostice a terapii polymyozitidy a dermatomyozitidy		
(J. Vencovský)		49
1	Úvod	49
2	Diagnostická kritéria	49
3	Imunitní mechanismy	51
3.1	Autoprotilátky specifické pro myozitidu (MSA)	52
3.1.1	Protilátky proti aminoacyl - tRNA syntetázám - (antisyntetázové autoprotilátky)	52
3.1.2	Protilátky proti nesyntetázovým cytoplasmatickým antigenům	53
3.1.3	Antinukleární protilátky	55
3.2	Autoprotilátky častěji se vyskytující nikoli však výlučné pro myozitidu	55
3.3	Autoprotilátky asociované s přechodnými syndromy zahrnujícími myozitidu	55
3.4	Význam autoprotilátek u myozitid	56
4	Obraz magnetické rezonance (MRI) v ohodnocení postižení svalstva při PM a DM	57
5	Terapie zánětlivých svalových onemocnění	57
Vyšetřování kloubů ultrazvukem (J. Gatterová)		65
1	Úvod	65
1.1	Fyzikální princip	65
1.2	Měkké tkáně	65
1.2.1	Šlachy	65
1.2.2	Svaly	66

1.2.3	Synoviální výstelka	67
1.2.4	Chrupavka	67
1.3	Kostní struktury	67
2	Kyčelní kloub	67
3	Kolenní kloub	69
4	Ramenní kloub	73
Pokroky v pediatrické revmatologii (S. Havelka)		79
1	Klasifikace juvenilní artritidy	79
2	Imunogenetické pozadí chorob pojiva	80
3	Imunologické testy	80
4	Další vyšetření	81
5	Spondylartropatie a reaktivní artritidy	81
6	Terapie juvenilních nemocí pojiva	81
7	Další vývoj dětské revmatologie	82
Reaktivní artritida (klasifikace, diagnostika, průběh a léčba) (M. Lindušková)		87
1	Úvod	87
2	Klasifikace reaktivních artritid	87
3	Etiopatogeneze reaktivních artritid	88
3.1	Infekční patogenní agens u klasických reaktivních artritid	88
3.2	Antigen HLA-B27 a jeho vztah k reaktivním artritidám	89
4	Epidemiologie	89
5	Klinický obraz	89
6	Laboratorní vyšetření	90
7	Diferenciální diagnostika reaktivních artritid	92
8	Jaké jsou pozdní následky onemocnění	93
9	Terapie reaktivních artritid	93
10	Závěr	94
Spondylartropatie (klasifikace, etiopatogeneze, terapie) (M. Lindušková)		97
1	Klasifikace	97
2	Etiopatogeneze	99
2.1	Genetická predispozice nemocného	99
2.2	Vliv zevního prostředí	101
2.3	Patologické imunitní reakce nemocného	101
3	Terapie spondylartropatií	102
Nové koncepte v patogenezi a terapii vaskulitid (R. Bečvář)		105
1	Nové koncepte a teorie v patogenezi vaskulitid	105
1.1	Tvorba cytokinů a chemoatraktantů leukocytů endoteliálními buňkami	105
1.2	Adhezivní molekuly exprimované na endoteliálních a hemato- poetických buňkách	107

1.2.1	Adhezivní molekuly z imunoglobulinové skupiny genů	107
1.2.2	Integriny	107
1.2.3	Selectiny	107
1.3	Protilátky proti endoteliálním buňkám	109
1.4	Závěr	109
2	Nové strategie v terapii vaskulitid	110
2.1	Cyklosporin A	110
2.2	Další imunoterapeutika	110
2.3	Terapie urtikariální vaskulitidy	111
2.4	Závěr	112

Základné terapeutické prístupy pri systémových vaskulitídach

(J. Rovenský a kol.)		115
1	Úvod	115
2	Lieky používané v terapii systémových vaskulitid	115
3	Praktické liečebné prístupy pri systémových vaskulitídach	118

Změny ve strategii léčby choroby modifikujícími léky revmatoidní artritidy (DMARDs) (K. Pavelka)

		123
1	Úvod	123
2	Chorobu modifikující léky RA (DMARDs)	126
3	Předpoklady optimální strategie léčby RA	126
4	Principy intenzivní léčby DMARDs	127
4.1	Aplikace více účinných DMARDs dříve v průběhu RA	127
4.1.1	Methotrexát	127
4.1.2	Cyklosporin	128
4.1.3	Strategie léčby	129
4.2	Zvyšování dávek jednotlivých DMARDs	130
4.3	Kombinace více DMARDs podávaných současně	131
4.3.1	Racionální důvody pro zavedení kombinované léčby	131
4.3.2	Strategie „léčba sestupnými kroky“ („step down bridge“)	131
4.3.3	Další uveřejněné práce o kombinované léčbě	131
4.3.4	Souhrn	133
5	Pulzní steroidní léčba jako úvod léčby DMARDs	134
6	Závěr	134

Novinky v imunoterapii revmatoidní artritidy (J. Vencovský, D. Tegzová)

		137
1	Úvod	137
2	Cyklosporin A	137
3	Monoklonální protilátky	137
4	Ovlivnění T buněk	138
4.1	Anti-CD7, Anti-CD5 terapie	138
4.2	CAMPATH-1H terapie	138
4.3	Anti-CD4 terapie	138
4.4	Terapie zaměřená na ovlivnění T aktivačních antigenů	139

5	Ovlivnění adhezivních molekul	139
6	Cytokiny, anti-cytokiny, cytokinové inhibitory, cytokinové receptory	139
6.1	Anti - TNF terapie	141
6.2	Anti-Interleukin-1	141
6.3	Anti-Interleukin-6	142
6.4	Terapie cytokiny	142
7	Perorální desenzibilizace	143
8	Genová terapie a T buněčná vakcinace	144
9	Závěr	144

Pulzní léčba u systémových nemocí pojiva (Z. Hrnčíř) 149

1.	Úvod	149
2	Metody pulzní léčby	150
2.1	Pulzní léčba metylprednizolonem	151
2.2	Pulzní léčba cyklofosfamidem	152
2.3	Pulzní léčby polyvalentním IgG	153
3	Hlavní indikace pulzní léčby	153
3.1	Revmatoidní artritida	153
3.2	Systémový lupus erythematoses	154
3.3	Polymyozitida a dermatomyozitida	154
3.4	Systémové vaskulitidy	155
4	Závěr	155

Symptomaticky pomalu (dlouhodobě) působící léky osteoartrózy (SYSADOA), nová léková skupina (K. Pavelka) 159

1	Úvod	159
2	Glukosaminsulfát - DONA® (Opferman, Rotta Research Lab.)	160
2.1	Mechanismus účinku	160
2.2	Farmakokinetika	160
2.3	Lékové formy	161
2.4	Vedlejší nežádoucí účinky	161
2.5	Klinické zkušenosti	161
2.6	Souhrn	163
3	Chondroitin sulfát	163
3.1	Mechanismus účinku	163
3.2	Farmakokinetika	163
3.3	Dávkování	163
3.4	Nežádoucí účinky	163
3.5	Klinické zkušenosti	164
3.6	Souhrn	164
4	Kyselina hyaluronová	164
4.1	Mechanismus účinku	164
4.2	Klinická studie	165

4.3	Srovnávací studie	166
4.4	Nežádoucí účinky Hyalganu®	166
4.5	Souhrn	167
5	Diacetylrhein	167
5.1	Mechanismus účinku	167
5.2	Klinické výsledky	167
5.3	Souhrn	167
6	Závěr	168
Pokroky v revmatochirurgii (P. Vavřík)		173
1	Úvod	173
2	Synovektomie	173
3	Osteotomie	173
4	Artrodézy	173
5	Plastiky	174
5.1	Náhrady kyčelního kloubu	175
5.2	Náhrada kolenního kloubu	177
5.3	Náhrada hlezenního kloubu	177
5.4	Náhrada ramenního kloubu	178
5.5	Náhrada loketního kloubu	178
5.6	Náhrady zápěstí	179
5.7	Náhrady drobných kloubů ruky	179
6	Závěr	180
Diclofenac v léčbě osteoartrózy (K. Pavelka)		183
1	Úvod	183
2	Diclofenac v terapii osteoartrózy	185
2.1	Krátký poločas	185
2.2	Tolerance	185
2.3	Interakce	186
2.4	Vlivy na chrupavku kloubní	186
2.5	Flexibilita preparátu	186
2.6	Délka klinické zkušenosti	186
3	Závěr	187
Obrazová příloha		189